

Vždycky jsem chtěla pracovat s podstatou doby, říká ilustrátorka Renáta Fučíková

14.5.2025 - Monika Bechná | Západočeská univerzita v Plzni

Studující ateliéru Didaktická ilustrace pravidelně získávají ocenění v soutěži Zlatá stuha, nedávno se například kniha absolventky ateliéru Marto Kelbl dostala do výběru Bologna Ragazzi Awards na Bologna Children's Book Fair. Čím to je?

Studenti, kteří přicházejí, musí mít talent. Musí mít vytrvalost. Musí mít v sobě nějakou drzost. Někam se jít ukázat. Oklepat se, když se hned nic nestane. A ta druhá složka, která je taky důležitá pro úspěch našich studentů a absolventů, je investice, kterou jsem do nich vkládala. To, že jsem se s nimi podělila o svoje poznatky, o svoje kontakty. Začala jsem do školy zvat nakladatele a poskytla studentům a studentkám všechny svoje osobní kontakty. To, co jsem proslapávala třeba 20, 30 let, jsem studujícím nabídla vlastně ze dne na den. Samozřejmě ne vždycky to vyjde, ale tohle je výhoda – když jsem na Sutnarku nastupovala, měla jsem za sebou skoro 30 let praxe. Ty úspěchy jsou ale výsledkem nejenom mojí práce, ale také práce kolegyně Evy Bartošové, která je po mém boku už dlouhých 6 let.

Takže jste pedagog?

Asi úplně ne, protože já vždycky studentům nabízím téměř od samého začátku tykáni a říkám jim: já nejsem váš učitel, já jsem váš starší kolega. Beru to tak, že jim spíš přátelsky radím nebo jim pomáhám. Vedu je nikoli tak, že bych jim radila od začátku nebo nastavovala, že teď se budeme učit nějakou barevnost, spíš intuitivně vybírám takové úkoly, aby je obohacovaly, aby si prošli všemi možnými polohami a žánry.

Vedle toho pracujeme na zakázkách, protože už se o nás ví, takže za námi chodí instituce. Teď tvoříme pro Broumovský hudební festival, pro Akademii věd nebo pro porcelánku Rosenthal.

Představte, prosím, nejnovější knihy, které ilustrují studenti a studentky Vašeho ateliéru.

Jsou to tři knížky. První, společná, vychází právě teď a je to opět zase takový ten mozaikovitý úkol, kdy jsme téměř dva roky pracovali na souboru ilustrací, které představovaly český exil a českou migraci. Knihu jsme pojmenovali literárně *Tažní ptáci*. Je to knížka, jež představuje osobnosti, které k nám buď přišly, nebo od nás odešly. Začínáme židovskou diasporou, pak se v knize soustředíme na nekatolický exil, dále exulanty, kteří utíkali po roce 1848 nebo lidi, kteří chtěli najít lepší život někde v zahraničí, většinou za oceánem. V knize se objeví taky meziváleční migranti, a pak už lidé, kteří utíkali nejdřív před nacismem a poté před komunismem. A nakonec jsou tam ještě osobnosti, které odešly třeba studovat nebo dokonce pracovat do různých končin světa, anebo naopak imigranti, kteří přicházejí k nám. Autorkou toho konceptu jsem byla na začátku já – kapitoly jsem roztřídila a opatřila krátkými vstupy. Ale ty texty, jednotlivé portréty, napsala renomovaná spisovatelka Markéta Pilátová.

Další knihu *Do oblak* napsal stíhací pilot a budoucí evropský astronaut Aleš Svoboda a ilustrovala ji naše studentka Barbora Burianová. Kniha je ilustrovaná svěžím způsobem a je zajímavá i technickým pojetím, protože je tištěná přímými barvami.

No a třetí kniha, která je také bakalářskou prací, teprve vyjde asi až před Vánoci. Jmenuje se *Ponorka* a jsou to verše, které napsal Robin Král. Jedná se o takový epos o dědečkovi, který pluje v

ponorce, někdo mezi Noemem a Nemem.

Kdo Vás inspiroval k tomu, abyste se stala ilustrátorkou?

Dost brzy jsem začala číst a taky mě formovali ilustrátoři, které jsem potkala vlastně už v 60. letech, protože jsem z poměrně intelektuální a umělecké rodiny. Maminka (sochařka Alena Kroupová) kamarádila třeba s Daisy Mrázkovou, takže domů nosila její knížky, které čerstvě vycházely a jimi se mě snažila formovat. Zároveň jsem lovila v knihovně své babičky knížky, na kterých ona vyrůstala ještě za monarchie, těmi jsem ráda listovala. V knihovně jsme měli třeba Ottův slovník naučný, plný fotek a různých nákresů, nebo celou Bibli, Starý i Nový zákon, ilustrovanou Gustavem Doré. Až mnohem později jsem si uvědomila, že mě to podvědomě zformovalo v práci se světlem a s detailem, že ten francouzský akademismus, který z Dorého doslova tekl, ve mně nechal stopy, stejně jako naše skvělá ilustrovaná literatura 50. a 60. let. Ale tím, jak tíhnu k historii a mám ráda podrobnost, pnutí příběhu, mi samozřejmě Dorého hra světla a tmy asi byla bližší než plošná stylizace.

To je velice racionální a analytický přístup.

Ano, i když jsem ilustrovala pohádky, chtěla jsem ukázat, kdo je napsal, v jakém prostředí se odehrávají. Snažila jsem se třeba Andersenovy pohádky – původně vlastně příběhy pro dospělé – zasadit do Dánska, do Itálie, do konkrétního prostředí a doby. Takže jsem i pohádky dělala jako naučnou literaturu. Někdo pracuje s fantaskností, ale to mi nikdy nebylo blízké. Vždycky jsem chtěla pracovat s podstatou doby, a navíc s atmosférou, se světlem, s náladou.

Renáta Fučíková patří k nejvýraznějším osobnostem české ilustrace. Její práce najdeme v desítkách oceňovaných knih pro děti i dospělé. Od roku 2018 vede ateliér Didaktická ilustrace na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity v Plzni, kde předává své zkušenosti mladým talentům. Studenti a studentky ateliéru pod jejím vedením pravidelně získávají ocenění v soutěži Zlatá stuha a jejich práce se dostávají na mezinárodní scénu. Poslední společný projekt *Tažní ptáci*, mapující příběhy českého exilu a migrace, si budou návštěvníci moci prohlédnout na veletrhu Svět knihy Praha od 15. do 18. května. Kniha bude oficiálně představena ve čtvrtek 15. května v 16 hodin. Právě na pražském veletrhu se představí nejen ateliér Didaktická ilustrace, ale i další ateliéry Fakulty designu a umění – ateliér Komiks a ilustrace pro děti a Kniha a tvarování papíru.

<https://info.zcu.cz/Vzdycky-jsem-chtela-pracovat-s-podstatou-doby--rika-ilustratorka-Renata-Fucikova/clanek.jsp?id=8084>